Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0333

Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte (EuroHPC)

Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2025. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu 13. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1173, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488 (COM(2025)0414 – C10-0204/2025 – 2025/0229(NLE))

(Konsulteerimine)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2025)0414),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 187 ja artikli 188 esimest lõiku, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C10-0204/2025),

– võttes arvesse kodukorra artiklit 84,

– võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A10-0241/2025),

1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;

2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;

3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud tekstist kõrvale kalduda;

4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;

5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED*

komisjoni ettepanekule

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse nõukogu 13. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1173, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõte ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1488

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 187 ja artikli 188 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust[1],

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[2],

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (tehisintellekti käsitlev määrus), on seatud eesmärgiks parandada siseturu toimimist ühtse õigusraamistiku kehtestamisega eeskätt tehisintellekti arendamiseks, turustamiseks ja kasutamiseks liidus kooskõlas liidu väärtustega.

---

* Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud ***paksus kaldkirjas***, väljajäetud tekst on tähistatud sümboliga ▌ .

1 ELT C , , lk .

2 ELT C […], […], lk […].

(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/695[3] on sätestatud liidu teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud kulutuste raamistik, sealhulgas meetmete ja kulutuste liigid, mida võib selle raamistiku kohaselt rahastada.

(2) Pärast 2021. aastat, mil nõukogu määrus (EL) 2021/1173 vastu võeti, on tehisintellekti alal toimunud tohutu tehniline areng ning sellest on kogu maailmas saanud ülimalt strateegiline ja vaidlusalune valdkond. Euroopa Liit on tehisintellekti valdkonnas vastutustundlikku innovatsiooni toetamise püüdlustes esirinnas, suunates innovatsiooni, kehtestades piiranguid ja arendades ülemaailmset juhtimist.

(3) Suured üldotstarbelised tehisintellektimudelid on saanud majandusliku konkurentsivõime ja innovatsiooni elutähtsaks liikumapanevaks jõuks. Need omandavad keskse rolli tootlikkuse suurendamisel eri valdkondades ja kujundavad ümber terveid väärtusahelaid, avaldades seega otsustavat mõju majandusliku väärtuse loomisele tulevikus. Eesrindlike tehisintellektimudelite järgmine põlvkond peaks käivitama võimekuste hüppelise kasvu üldise tehisintellekti saavutamiseks, mis suudab lahendada ülimalt keerulisi ja mitmekesiseid ülesandeid ja toimida inimvõimekusega võrdsel tasemel***, kuid võib samal ajal tekitada ühiskonnale uusi ohte***. Piirkonnad, mis suudavad neid tehisintellekti mudeleid ***kestlikult, ohutult ja*** ulatuslikult arendada ja rakendada, juhivad ülemaailmset innovatsiooni***, suurendavad usaldust*** ja meelitavad ligi tipptasemel talente. Samal ajal vajavad teaduse ja tööstuse eesliinil olevad valdkonnad, nagu ***põllumajandustehnoloogia,*** biotehnoloogia, kliima, autotööstus, kaitse, kosmosesektor ja

---

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

lennundus, mahukaid andmetöötlusressursse, et teha olulisi tehisintellektipõhiseid teaduslikke avastusi ja tööstuslikke uuendusi. Kasutatakse ära koostoimet nende tegevuste ja muude liidu programmide, näiteks ELi kosmoseprogrammi raames tehtavate tegevuste vahel, liidu ja selle liikmesriikide strateegiliste huvide kaitsmiseks võetakse kasutusele asjakohased kaitsemeetmed.

(4) Kõige arenenumad tehisintellektitehased Euroopas varustatakse kuni 25 000 täiustatud tehisintellektiprotsessorit sisaldavate superarvutitega, mis võimaldavad arendada ainult keskklassi tehisintellektimudeleid. Seetõttu on vaja märkimisväärseid investeeringuid, et ***laiendada Euroopa andmetöötlusvõimsust ja osutada seotud teenuseid, et teenindada liidus uuenduslikele tehnoloogiatele omast mitmekesist, detsentraliseeritud ja mittemonoliitset kasutajate ökosüsteemi, luues samal ajal järgmise põlvkonna rajatisi, mis võimaldavad arendada tipptasemel tehisintellektimudeleid***.

(5) 9. aprillil 2025 käivitas komisjon Euroopa tehisintellekti tegevuskava[4], et muuta liit tehisintellekti valdkonnas ülemaailmseks liidriks. Selle strateegia üks põhisammas on kogu Euroopat hõlmava arenenud tehisintellektimudelite treenimise taristu laiendamine, et viia 2024. aasta tehisintellektitehaste kontseptsioon järgmisele tasemele ***ja laiendada juurdepääsu sellisele andmetöötlusvõimsusele kogu liidus***. ***Sellepärast peetakse selliste rajatiste tasakaalustatud geograafilist jaotust potentsiaalse mõjuga seotud kriteeriumide täitmisel positiivseks teguriks.***

(5a) Tagamaks, et VKEd, mikroettevõtjad ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad saavad tehisintellekti gigatehaseid praktikas kasutada proportsionaalselt nende tegevussuutlikkuse ja eeldatava kasutamisega, tuleks

---

4 https://digital-strategy.ec.europa.eu/et/news/commission-sets-course-europes-ai-leadership-ambitious-ai-continent-action-plan

taotlemist ja juurdepääsu hõlbustada ja lihtsustada, et vähendada haldustõkkeid.

(6) Eesrindlike tehisintellektimudelite järgmise põlvkonna väljatöötamiseks on eeldatavasti vaja suuremahulisi rajatisi, mis ületavad vähemalt kolme- kuni neljakordselt kõige võimsamates tehisintellektitehastes olemas olevate kõige arenenumate tehisintellektiprotsessorite arvu, võttes samas arvesse võimsust, aga ka ***energia ja vee kättesaadavust,*** energiatõhusust ja veekasutuse tõhusust ning ringluspõhisust. Määruse (EL) 2021/1173 kohased mehhanismid ei ole praegu suutelised toetama tehisintellekti gigatehaste loomist ja käitamist. Seepärast on vaja ▌ muudatust Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõttele (edaspidi „ühisettevõte“) vajaliku õigusliku aluse loomiseks, et olla võimeline täitma Euroopas tehisintellekti gigatehaste rajamise ja käitamisega seotud kohustusi.

(6a) Vastavalt Rahvusvahelise Energiaagentuuri maailma energeetikaprognoosi käsitlevale eriaruandele „Energy and AI“ (Energeetika ja tehisintellekt) kaasnevad tehisintellektiga seotud andmetöötluskoormuse kasvuga elektrivõrgu jaoks erakordselt suured uued nõudmised, sest prognoosi kohaselt suureneb andmekeskuste elektritarbimine maailmas kokku rohkem kui kaks korda, s.o ligikaudu 415 teravatt-tunnilt (TWh) 2024. aastal umbes 945 TWh-le 2030. aastal. Tehisintellektipõhiste serverite kasutamine kasvab eeldatavasti ligikaudu 30 % aastas ja moodustab energiatarbimise kasvust suure osa. Seetõttu tuleb investeeringute ja toetusmeetmete puhul tagada võrkude ühendamise, jahutustaristu, nõudluse juhtimise ja taastuvenergiavarustuse integreerimise põhjalik planeerimine. Piisaval määral tuleb arvesse võtta kohaliku võrgu koormuse ja kuluka moderniseerimisega seotud ohte ning kliimaeesmärkidega tasakaalu saavutamist.

(7) Liidu teadusliku ja tehnoloogilise baasi tugevdamine on liidu pikaajalise konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia jaoks üha olulisem. ***Seega on liidu teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna kulutuste säilitamine tähtsam kui kunagi varem.*** Tehisintellektil on tõepoolest potentsiaali kiirendada teaduslikke avastusi ja suurendada teadussuutlikkust kõigis valdkondades. Seega on oluline, et tehisintellekti era- ja avaliku sektori kasutajad, eelkõige VKEd***, idufirmad,*** kasvufirmad***, mikroettevõtjad ja teadusasutused, sealhulgas need, kes tegelevad mittetulunduslike või konkurentsieelsete teadusuuringutega***, saaksid ***kogu*** liidus kasu maailmatasemel superandmetöötluse taristust, et säilitada ja edendada Euroopa juhtpositsiooni teadusuuringutes ja innovatsioonis. ***Arvestades selle strateegilist tähtsust ja suuri investeerimisvajadusi, tuleks eritähelepanu pöörata selle füüsilise, IT- ja võrgustikutaristu kvaliteedile ja turvalisusele.***

(7a) Tehisintellekti gigatehased peaksid edendama toodete ja teenuste väljatöötamist, võttes arvesse liidu eetika- ja õiguspõhimõtteid.

(8) Euroopa Komisjoni 29. jaanuaril 2025. aastal vastu võetud konkurentsivõime kompassis on strateegilised tehnoloogiad, sealhulgas kvanttehnoloogiad ja kõrgjõudlusega andmetöötlus, määratletud kui olulised sambad, mis tagavad Euroopa tehnoloogilise suveräänsuse, majandusliku vastupanuvõime ja taastuvuse ning ülemaailmse juhtpositsiooni. Kompassis rõhutatakse vajadust kooskõlastatud investeeringute ja ökosüsteemi arendamise järele teadusuuringute, taristu, tööstuse ja oskuste alal, et tugevdada liidu konkurentsivõimet nendes valdkondades.

(9) Selle täiendamiseks ***on*** juulis 2025 vastu ***võetud*** Euroopa kvanttehnoloogia strateegias ***sätestatud*** terviklik raamistik kvanttehnoloogiaalaste teadusuuringute, innovatsiooni, industrialiseerimise ning kvanttehnoloogiate ja -taristu

kasutuselevõtu kiirendamiseks. Selle eesmärk on luua jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline kvantökosüsteem, mis hõlmab andmetöötlust, kommunikatsiooni, taju ja metroloogiat, keskendudes eelkõige oskuste arendamisele ja rahvusvahelisele koostööle. ***Kuna Euroopa kvanttehnoloogia strateegia kohaselt paigutatakse programmi „Euroopa horisont“ II samba kvanttehnoloogiaalastele teadusuuringutele ja innovatsioonile ette nähtud rahaeraldis ümber, tuleks tagada, et kvanttehnoloogiaga seotud tegevusele eraldataks ühisettevõtte raames piisavalt rahalisi vahendeid.***

(10) Võttes arvesse ***liitu tehisintellekti gigatehaste loomise*** poliitilist tähtsust, tuleks ***programmist*** „Digitaalne Euroopa“ ***ja*** Euroopa ühendamise rahastust algselt eraldatud summasid suurendada, et võimaldada liidul ***see*** eesmärk saavutada ▌. ***Peale selle tuleks kasutada programmi „Euroopa horisont“ täiendavat panust, mis on eraldatud spetsiaalselt selleks otstarbeks, et tagada kindlus seoses nende teenuste kasutamisega, mida tehisintellekti gigatehased teadlastele, innovaatoritele ja iduettevõtetele osutatavad. See tugevdab tehisintellekti gigatehaste ärimudelit, mis omakorda võimaldab konsortsiumidel saada lisarahastust. Kõik nimetatud täiendavad panused peaksid olema kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega ja sõltuma eelarvevahendite olemasolust***.

(10a) Ühisettevõttele eraldatavast täiendavast liidu panusest tuleks üks kindel, muudest summadest lahus hoitav osa ette näha ainult kvanttehnoloogiaalastele teadusuuringutele ja innovatsioonile. Nimetatud sihtotstarbelise eelarvesumma ning kõrgjõudlusega andmetöötuse ja tehisintellektiga seotud tegevuseks ettenähtud eelarve vahelised ümberpaigutused peaksid olema keelatud. Liikmesriikidel peaks olema õigus suurendada oma panust ühisettevõttesse, et kvanttehnoloogiaalaseid teadusuuringuid ja innovatsiooni

toetada. Ka sellised võimalikud täiendavad panused tuleks hoida muudest summadest lahus.

(11) Arvestades tehnoloogia kiiret arengut selles valdkonnas ja liidu tehisintellektipoliitika kohandamist, võib lähiaastatel olla vaja märkimisväärset täiendavat liidu rahastust tehisintellekti gigatehaste jaoks. Pidades silmas seda konkreetset poliitilist tausta, peaks olema võimalik usaldada ühisettevõttele täiendavat liidu rahastamist, mis ületab artikli 5 lõikes 1 sätestatud summasid***, olenevalt majandusliku mõju hindamisest, usaldatud vahendite kavandatud kasutamise selgest kirjeldusest ning rakendamise ajakavast***. Sellele täiendavale panusele peaksid ühisettevõtte muud osalised kui liit lisama vähemalt sama suure panuse.

(12) Tehisintellekti gigatehaste arendamise kiirendamiseks kogu liidus võivad liikmesriigid otsustada, et kasutavad oma ülejäänud eraldisi taaste- ja vastupidavusrahastu raames, et rahastada oma riiklikku panust tehisintellekti gigatehasesse. Selleks tuleks liikmesriikidel lubada teha ühisettevõttesse osamakseid tehisintellekti gigatehase projektide toetamiseks.

(13) Liit peaks saama täiendavalt panustada tehisintellekti gigatehastesse ka artikli 5 lõikes 1 loetlemata muude programmide raames, allkirjastades selleks spetsiaalsed sihtotstarbelised rahalist toetust käsitlevad lepingud, mille kohaselt üks või mitu ühisettevõtte muud osalist kui liit annavad samaulatusliku panuse. Need rahalist toetust käsitlevad lepingud sisaldavad selget kirjeldust eraldatud vahendite kavandatava kasutuse kohta ning rakendamise ajakava vastavalt asjakohasele komisjoni tööprogrammile,

(13a) Kuna kõrgjõudlusega andmetöötlussüsteemide ja suure võimsusega tehisintellekti taristu ulatusliku kasutuselevõtuga kaasneb märkimisväärne energia-, vee- ja muude ressursside tarbimine, tuleks selline taristu

kavandada ning seda tuleks käitada kooskõlas liidu kliimaneutraalsuse ja energiatõhususe eesmärkidega, sealhulgas taastuvenergia hankimine, tõhus jahutus ja heitsoojuse taaskasutamine.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2021/1173 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

2) lisatakse järgmine punkt 3c:

„3c) „tehisintellekti gigatehas“ – tipptasemel suuremahuline rajatis, ***mille andmetöötlusvõimsus ületab 100 000 tipptasemel tehisintellektiprotsessorit, nagu on osutatud komisjoni 9. aprilli 2025. aasta teatises „Euroopa tehisintellekti tegevuskava“, ja*** mille võimsus on piisav, et käsitleda väga suurte tehisintellektimudelite ja -rakenduste kogu elutsüklit – arendust, treenimist, peenhäälestust ja suuremahulist kasutamist –, ja mis pakub superandmetöötluse teenuse taristut, mis koosneb tehisintellektile optimeeritud andmetöötlusvõimsusest, toetavast andmekeskuse taristust (sealhulgas suure läbilaskevõimega salvesti ja võrk), spetsiaalsetest turvalistest pilvepõhistest kasutaja juurdepääsukeskkondadest ja spetsiaalsetest turvalistest tehisintellektile suunatud tugiteenustest selle kõrgtehnoloogiliste toimingute jaoks, ning mida toetab keskkonnasäästlik energiavarustussüsteem;“;

3) lisatakse järgmine punkt 3d:

„3d) „tehisintellekti gigatehase konsortsium“ – liidus nõuetekohaselt asutatud selliste juriidiliste isikute ühendus, mis moodustavad konsortsiumi tehisintellekti gigatehase asutamiseks

ja käitamiseks ning määratlevad nende isikute konkreetsed rollid ja kohustused tehisintellekti gigatehase eluea jooksul, või uus juriidiline isik, mis on loodud tehisintellekti gigatehase asutamiseks ja käitamiseks ning millel on igas liikmesriigis tunnustatud õiguslik vorm. Tehisintellekti gigatehase konsortsium moodustatakse vähemalt viieks aastaks. Üks või mitu sellise konsortsiumi erasektorist pärit partnerit võivad osaleda ühisettevõtte erasektori liikmetes;“;

4) lisatakse järgmine punkt 3e:

„3e) „tehisintellekti gigatehase koordinaator“ – liidus nõuetekohaselt asutatud ja asutamiskohaks oleva liikmesriigi seaduste kohaselt tegutsev juriidiline isik, ***mille suhtes ei kohaldata kolmanda riigi õigusaktides sätestatud kohtualluvusega seotud ega rahastamistingimusi, ja*** mis on õiguslikult volitatud esindama tehisintellekti gigatehase konsortsiumi ning millel on õigus- ja teovõime ning volitused tehisintellekti gigatehase majutuslepingu sõlmimiseks ja täitmiseks; tehisintellekti gigatehase koordinaatori peakontor asub liidus ja on otseselt või kaudselt, osaluse kaudu või muul määruse (EL) 2024/1624 IV peatükis ja asjakohastes liidu konkurentsiõiguse põhimõtetes määratletud viisil liidus asutatud juriidiliste või füüsiliste isikute kontrolli all. Koordinaator võib olla ka olemasolev majutav üksus, mis esindab osalevat liikmesriiki, või osalevate riikide majutuskonsortsium;“;

5) lisatakse järgmine punkt 3f:

„3f) „tehisintellekti gigatehase majutusleping“ – ühisettevõtte ja tehisintellekti gigatehase koordinaatori vaheline halduslepingtehisintellekti gigatehase majutamiseks ja käitamiseks;“;

6) lisatakse järgmine punkt 3g:

„3g) „tehisintellekti gigatehast majutav üksus“ – juriidiline isik, mille tehisintellekti gigatehase konsortsium on määranud

tehisintellekti gigatehase ja selle teenuste majutamiseks ja käitamiseks ning mis on asutatud osalevas liikmesriigis;“;

7) lisatakse järgmine punkt 3h:

„3h) „tehisintellekti gigatehase koostööleping“ – ühisettevõtte ja kolmanda riigi leping, milles määratakse kindlaks kõnealuses kolmandas riigis asuvate juriidiliste või füüsiliste isikute otseselt või kaudselt, osaluse kaudu või muul viisil kontrollitavate juriidiliste isikute juurdepääsutingimused tehisintellekti gigatehastele;“;

8) lisatakse järgmine punkt 19a:

„19a) „riiklik kvanttehnoloogia pädevuskeskus“ – osalevas riigis asutatud juriidiline isik või juriidiliste isikute konsortsium, mis pakub kasutajatele tööstusest, sealhulgas VKEdele, teadusringkondadele ja riigiasutustele nende taotlusel võimalust kasutada kvanttehnoloogiaid, -tööriistu, -rakendusi ja -teenuseid ning riiklikku või Euroopa kvanttehnoloogia taristut, ning pakub erialaseid teadmisi, oskusi, koolitusi, koostöövõrgustikke ja teabekampaaniaid;“.

9) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

10) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Ühisettevõtte missioon on töötada liidus välja ja võtta kasutusele maailma juhtiv liidendatud, turvaline ja üliühendatud ökosüsteem superandmetöötluse, kvantandmetöötluse, teenusetaristu ja andmetaristu jaoks ning seda laiendada ja käitada. Lisaks toetab see selliste nõudlus- ja kasutajapõhiste uuenduslike ja konkurentsivõimeliste superandmetöötlussüsteemide ▌ ja ***selliste*** süsteemide arendamist ja kasutuselevõttu, mis põhinevad tarneahelal, millega tagatakse katkestuste ohtu vähendavad komponendid, tehnoloogia ja teadmised, ning selliste süsteemide jaoks optimeeritud mitmesuguste rakenduste väljatöötamine; laiendab ***sellele superandmetöötlustaristule juurdepääsu ja***

selle kasutamist paljudele avaliku ja erasektori kasutajatele ning toetab ***rohe- ja digiüleminekut*** ning Euroopa teaduse ja tööstuse võtmepädevuste ***ja -võimaluste*** arendamist. ***Samuti toetab see Euroopa kvanttehnoloogia ökosüsteemi, sealhulgas tipptasemel teadus- ja rakendusuuringuid ning Euroopa areneva kvanttehnoloogia tööstuse konkurentsivõimet. Euroopa kvanttehnoloogia ökosüsteemi toetamisel võtab see nõuetekohaselt arvesse eri kvanttehnoloogia valdkondade erinevat arengutaset ja kvanttehnoloogia juhtalgatuse pärandit.“;***

11) lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt fa:

„fa) toetada tipptasemel teadus- ja rakendusuuringuid ja innovatsiooni kvanttehnoloogiate valdkonnas, nende üleminekut laborist tootmisse ning nende kasutuselevõttu ja integreerimist maailmatasemel kvanttehnoloogia taristusse, et luua dünaamiline, uuenduslik ja paindlik kvantökosüsteem kogu ELis ning tagada liidu teaduslik ja tööstuslik juhtpositsioon, konkurentsivõime, strateegiline autonoomia ja tehnoloogiline suveräänsus kvantandmetöötluse, -kommunikatsiooni ja -taju valdkonnas;“;

12) lõike 2 punkt h asendatakse järgmisega:

„h) arendada ja käitada tehisintellektitehaseid ning toetada tehisintellekti gigatehaste ja nende teenuste loomist ja neile juurdepääsu, et toetada väga konkurentsivõimelise ja uuendusliku tehisintellekti ökosüsteemi edasist arengut liidus, ***kasutades samal ajal võimalikult palju ära liidus toodetud süsteeme ja komponente***.“;

13) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„Ühisettevõte aitab superarvutite hankimise ning kõrgjõudlusega andmetöötluse ja kvanttehnoloogiate, -süsteemide ja -rakenduste väljatöötamise ja kasutuselevõtu toetamisega kaitsta liidu huve. Ühisettevõte võimaldab maailmatasemel superarvutite

soetamiseks kasutada ühiskavandamist, kaitstes ühtlasi hangitud tehnoloogia ja süsteemide tarneahela turvalisust ***ning edendades kõikidel tehnoloogiavirna tasanditel tarnijate mitmekesisust.*** Ühisettevõte aitab kaasa liidu strateegilisele autonoomiale, ***tagab liidus konkurentsi kaudu avatud ja innovatiivse majanduse, tagab superandmetöötlusvõimsusele liiduülese juurdepääsu,*** toetab Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ja kvanttehnoloogia tarneahelat tugevdavate tehnoloogiate ja rakenduste väljatöötamist ning edendab nende lõimimist süsteemidesse, mille abil püütakse rahuldada paljusid teaduse, ühiskonna, keskkonna, tööstuse ning julgeolekualase kasutuse vajadusi.“

14) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

15) lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt i:

„i) tehisintellekti gigatehas – hõlmab tehisintellekti gigatehaste tegevust, mis võivad oma töös olla ühendatud tehisintellektitehaste EuroHPC võrgustikuga, et tagada sujuv integratsioon ja teadmiste jagamine kogu Euroopa tehisintellekti ökosüsteemis; selles tegevussuunas tegeletakse alljärgnevaga:

i) Euroopa teadlastele, ettevõtjatele ja tööstusharudele maailmatasemel tehisintellekti andmetöötlustaristu pakkumine, ***tagades, et soodustatakse VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate juurdepääsu andmetöötlusressurssidele***;

ii) uute tehisintellekti lahenduste väljatöötamise võimaldamine kõigis avaliku- ja erasektori valdkondades;

iii) ELi kui tehisintellekti maailmajao konkurentsivõime ja suveräänsuse tagamine***, muu hulgas tehisintellekti arendamiseks vajalikule andmetöötlusvõimsusele ja seotud teenustele juurdepääsu tagamise kaudu ning***

edendades tööstussuutlikkuse loomist, et toota hädavajalikke riist- ja tarkvarakomponente;“;

16) lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt j:

„j) kvanttehnoloogia – hõlmab kogu kvantökosüsteemi ning kvantandmetöötluse ja -simulatsiooni, kvantkommunikatsiooni ja kvanttaju ja -metroloogia rakendusvaldkondi, tagades kvanttehnoloogia tarneahela ja seda võimaldavate tehnoloogiate turvalisuse ja vastupanuvõime. Tegevussuunad hõlmavad muu hulgas järgmist:

a) teadus- ja tehnoloogiaalased uuringud ja innovatsioon: teadusuuringute tipptaseme edendamine kvantteaduse ja -tehnoloogia valdkonnas;
b) üleminek laborist tootmisse ja ökosüsteemi arendamine: tipptasemel kvanttaristu arendamise ja kasutuselevõtu toetamine; kvanttehnoloogia industrialiseerimise edendamine, toetades kvantrakenduste kasutuselevõttu olulistes avalikes ja tööstussektorites, tagades kõigi kvanttehnoloogia valdkondade edusammude ülekandmise tegelikesse rakendusaladesse, sealhulgas juhtivate turgude arendamise; Euroopa ja rahvusvaheliste standardite edendamine; riiklike kvanttehnoloogia pädevuskeskuste arendamise ja võrgustike loomise toetamine kogu Euroopas;
c) oskused ja talent: konkurentsivõimelise ja kaasava kvanttehnoloogia ja inseneriteaduse tööjõu arendamine kooskõlastatud haridus-, koolitus- ja liikuvusalgatuste kaudu kõigil peamistel kvanttehnoloogiaga seotud erialadel ning tehnikavaldkondades;
d) rahvusvaheline koostöö: rahvusvahelise koostöö arendamine kvanttehnoloogia valdkonnas, et lahendada ülemaailmseid teaduslikke ja ühiskondlikke probleeme kooskõlas liidu välispoliitiliste eesmärkide ja

rahvusvaheliste kohustustega.“;

16a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 osutatud tegevuste elluviimiseks tehakse ühisettevõttele ülesandeks tagada komisjoni asjakohase tööprogrammi kohaselt liidu programmidest kumulatiivselt, täiendusena või kombineeritult eraldatavate rahasummade kasutamine. Kui artikli 5 lõike 3 kohaselt eraldatakse liidu lisavahendeid, võib ühisettevõttele anda ka lisaülesandeid.“

17) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

18) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Liidu rahaline panus ühisettevõttesse (sh Euroopa Majanduspiirkonna assigneeringud) on kuni 3 972 300 000 eurot (sh kuni 92 000 000 eurot halduskuludeks), tingimusel et osalevate riikide panus on vähemalt sama suur, jagunedes soovituslikult järgmiselt:

a) kuni 1 660 000 000 eurot programmist „Euroopa horisont“***, millest 160 000 000 eurot kasutatakse üksnes artikli 5 lõikes 6 nimetatud meetmete võtmiseks, millega toetatakse tegevusi, mis kuuluvad kvanttehnoloogia tegevussuuna alla, nagu on sätestatud artikli 4 lõike 1 punktis j;***

b) kuni 2 012 300 000 eurot programmist „Digitaalne Euroopa“;

c) kuni 300 000 000 eurot Euroopa ühendamise rahastust.“;

19) lõikesse 1 lisatakse järgmine uus lõik:

„Esimeses lõigus mainitud liidu panust võib täiendada programmide „Horisont Euroopa“ ja „Digitaalne Euroopa“ ning Euroopa ühendamise rahastu lisavahenditega tingimusel, et üks

või mitu ühisettevõtte muud osalist kui liit annavad vähemalt samaulatusliku panuse. Selline täiendav liidu panus eraldatakse ***sõnaselgelt ühele või mitmele artiklis*** 4 ▌ osutatud tegevussuunale. Neid täiendavaid vahendeid ei võeta arvesse liidu maksimaalse rahalise panuse arvutamisel.“;

20) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„Ühisettevõttele võidakse eraldada täiendavaid vahendeid mis tahes liidu programmist, mis ei ole käesoleva artikli lõikes 1 osutatud programmid ja mis täiendavad neid, et toetada selle artiklis 4 osutatud tegevussuundi, välja arvatud artikli 4 lõike 1 punktis a osutatud tegevussuunad. Neid täiendavaid vahendeid ei võeta arvesse liidu maksimaalse rahalise panuse arvutamisel.“;

21) lisatakse järgmine lõige 4a:

„Käesoleva artikli lõigete 3 ja 4 kohaselt ühisettevõttele eraldatud panuste suhtes kohaldatakse määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 158 nõudeid. Kui need täiendavad liidu panused on seotud artikli 4 lõike 1 punktis i osutatud tegevussuunaga, teevad üks või rohkem muud osalist kui liit täiendavaid panuseid, mis on samaulatuslikud liidu panuste summaga.“;

▌

23) lõige 7 jäetakse välja;

24) lõige 8 jäetakse välja.

25) Lisatakse järgmine artikkel 12b:

„Artikkel 12b

Tehisintellekti gigatehas

1. Tehisintellekti gigatehas asub ELi liikmesriigis. Seda toetab rahaliselt partnerlus liidu ja ühe või mitme osaleva riigi vahel, keda esindab ühisettevõte, ning tehisintellekti gigatehase konsortsium, kuhu võib kuuluda üks või mitu tehnoloogiataristu

tarnijat, keda esindab seaduslikult tehisintellekti gigatehase koordinaator.

1a. Ühisettevõte tagab, et kõik tehisintellekti gigatehased vastavad liiduülestele koostalitlusvõime, küberturvalisuse ja andmekaitse standarditele, luues turvalise ja usaldusväärse andmetöötluse ökosüsteemi.

2. Mitteosalevate riikide juriidiliste isikute osalemine tehisintellekti gigatehase konsortsiumis ***on keelatud***. ***Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon siiski igal üksikjuhul eraldi hinnata, ega selline osalemine ei ole*** liidu strateegiliste varade, huvide, autonoomia või julgeolekuga vastuolus ▌. Vastavalt määrustele (EL) 2021/695, (EL) 2021/694 ja (EL) 2021/1153 ***piiratakse*** tehisintellekti gigatehase konsortsiumi valimise osalemiskutses ▌ kõnealuses konsortsiumis osalemist ainult osalevates riikides asutatud juriidiliste isikutega või raamprogrammi „Euroopa horisont“, programmi „Digitaalne Euroopa“ ja iga järgneva asjakohase liidu rahastamisprogrammiga assotsieerunud konkreetsetes riikides või lisaks osalevatele riikidele ka muudes kolmandates riikides asutatud juriidiliste isikutega. Käesolevas lõikes osutatud piiranguid ja erandeid ei kohaldata põhimõtteliselt kolmandates riikides asutatud juriidiliste isikute suhtes, kes on liiduga sõlminud tehisintellekti gigatehase koostöölepingu või sarnase lepingu. Tehisintellekti gigatehase valimiseks korraldatavas osalemiskutses võib täpsustada, et muude kolmandate riikide juriidilised isikud võivad olla kõlblikud, kui nad vastavad nõuetele, mida kõnealused juriidilised isikud peavad täitma, et tagada liidu ja liikmesriikide julgeolekuhuvide kaitse ja salastatud dokumentides sisalduva teabe kaitse. Need nõuded sätestatakse tööprogrammis.

3. Tehisintellekti gigatehase konsortsium saab kasu sellest, kui otseselt esitatakse asjakohane tõendav dokument, mis kinnitab liikmesriigi, kus tehisintellekti gigatehast majutav üksus on

asutatud, või tehisintellekti gigatehase konsortsiumi osalevate riikide pädevate asutuste võetud siduvat kohustust.

4. Artiklis 5 osutatud liidu rahaline panus***, mis pärineb programmist „Digitaalne Euroopa“ või Euroopa ühendamise rahastu digitaalvaldkonnast,*** katab kuni 17 % tehisintellekti gigatehase üldise andmetöötlustaristu investeeringukuludest. ***See osa artiklis 5 osutatud liidu rahalisest panusest, mis pärineb programmist „Euroopa horisont“ ja mis eraldatakse tehisintellekti gigatehase tegevussuunale, katab*** tehisintellekti gigatehasele ***sellise*** eelnevalt kokkulepitud pääsuaja garanteeritud ostu, ***mida kasutatakse üksnes artikli 5 lõikes 6 osutatud tegevusteks ja*** mis on võrdne investeeringukulude renditud võimsusega. Üks või mitu osalevat riiki peaksid andma vähemalt sama suure panuse kui liit. Ülejäänud investeeringu ja tehisintellekti gigatehase tegevuskulud katab tehisintellekti gigatehase konsortsium.

5. Valitud tehisintellektitehas võib olulisel määral laieneda ja muutuda tehisintellekti gigatehaseks. Sellisel juhul loetakse liidu poolt kõnealusele tehisintellektitehasele juba antud rahaline toetus osaks liidu panusest tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristu investeeringukuludesse. Artiklis 10 osutatud tehisintellektitehase majutuslepingut muudetakse vastavalt, kui selleks on vajadus. Täiendavad investeeringud asjaomasesse tehisintellektitehasesse, et sellest saaks tehisintellekti gigatehas, ning tehisintellekti gigatehase tegevuskulud katab tehisintellekti gigatehase konsortsium.

6. Osalevad liikmesriigid võivad ühisettevõttega sõlmitud vastastikusel kokkuleppel suunata oma vastavad vabatahtlikud panused, sealhulgas käesoleva artikli lõikes 4 osutatud panused ja mis tahes muud täiendavad panused, täielikult või osaliselt konkreetsele tehisintellekti gigatehasele ühisettevõtte kaudu, mis

seejärel haldab neid vahendeid ja maksab need määratud tehisintellekti gigatehasele nende nimel välja.

7. Ühisettevõte omab lõigetes 4 ja 5 määratletud liidu panusele vastavat osa tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristust. Kõnealuse omandiõiguse või lõikes 4 osutatud renditud võimsuse kestus on vähemalt viis aastat alates tehisintellekti gigatehase tegevuse algusest ning see on kindlaks määratud tehisintellekti gigatehase majutuslepingus. Tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristu märkimisväärse ajakohastamise korral seda kestust pikendatakse. Ilma et see piiraks põhikirja artikli 23 lõikes 4 osutatud ühisettevõtte likvideerimist, antakse see omandiõigus üle vastavalt tehisintellekti gigatehase majutuslepingule või seda pikendatakse kokkulepitud ajaks tehisintellekti gigatehase majutuslepingus sätestatud tingimustel. Omandiõiguse ülemineku korral tehisintellekti gigatehase konsortsiumile konverteeritakse tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristu jääkväärtus liidu jaoks samaväärseteks pääsuõigusteks. Kui majutuslepingu kohaselt ei anta omandiõigust üle tehisintellekti gigatehase konsortsiumile, kuid tehakse otsus dekomissioneerimise kohta, kannab asjaomased kulud tehisintellekti gigatehase konsortsium.

8. Liidu ja tehisintellekti gigatehases osalevate riikide pääsuõigused on otseselt proportsionaalsed nende vastavate rahaliste panustega tehisintellekti gigatehase andmetöötlustaristu investeeringukuludesse või eelnevalt kokkulepitud pääsuaja garanteeritud ostuga tehisintellekti gigatehases.

9. Ühisettevõtte juhatus määrab kindlaks:

   a) liidu tehisintellekti gigatehastele pääsuaja tingimused;

   b) erieeskirjad tehisintellekti gigatehastele juurdepääsu tingimuste kohta, mis käsitlevad pääsuaja andmist projektidele ja tegevustele, mis on liidu jaoks strateegilise tähtsusega.

ba) kasutusmäära ja tulemuste jälgimise mehhanismid, mis tagavad tõhusa kasutamise ja võimsuse ning hoiavad ära ressursside kasutult seismise. Juhatus esitab iga gigatehase kasutamise ja jõudluse kohta korrapäraselt aruandeid.

10. Liidu pääsuaja tingimuste kindlaksmääramisel vastavalt lõikele 9 tagab juhatus, et pääs:

a) antakse kasutajatele, kes elavad, on asutatud või asuvad liikmesriigis või programmidega „Digitaalne Euroopa“ ja „Euroopa horisont“ ning Euroopa ühendamise rahastuga assotsieerunud kolmandas riigis;

b) on avalik-õiguslikest asutustest kasutajatele tasuta. Samuti on see tasuta tööstuslikul eesmärgil kasutajatele rakenduste jaoks, mis on seotud programmidest „Euroopa horisont“ või „Digitaalne Euroopa“ rahastatud teadusuuringute ja innovatsiooni alaste tegevustega ning tegevustega, millele on antud programmi „Euroopa horisont“ või programmi „Digitaalne Euroopa“ raames kvaliteedimärgis, aga ka VKEdele ja kasvufirmadele erasektori innovatsiooniks;

c) hõlmab spetsiaalselt ELi rahastatud teadusprojektidele ***ning väikeettevõtetele ja avatud teaduse põhimõtte raames tegutsevatele üksustele*** reserveeritud andmetöötlusressursse, mis tagavad garanteeritud kättesaadavuse ja eelisjärjekorra ajakavas;

ca) tagab eelisjuurdepääsu ja võimaluse korral sihipärased toetusmeetmed VKEdele, idufirmadele, mikroettevõtjatele ja teadusasutustele, sealhulgas nendele, kes tegelevad mittetulunduslike või konkurentsieelsete teadusuuringutega, arendades rakendusi, millel on liidule suur ühiskondlik või tööstuslik mõju.

11. Juhatus jälgib liidu pääsuaja jaotust eri kasutajatüüpide vahel, mis on määratletud lõike 10 punktis a. Kui eri tüüpi kasutajate pääsuaja jaotuses esineb oluline tasakaalustamatus võrreldes nõudlusega, võtab juhatus asjakohased parandusmeetmed selle tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks.

12. Liidu või osalevate riikide panused peavad vastama tingimustele, mis tagavad liidu strateegiliste huvide kaitse. Käesolevas lõikes osutatud konkreetsed tingimused sätestatakse ühisettevõtte ja tehisintellekti gigatehase konsortsiumi vahelises tehisintellekti gigatehase majutuslepingus. Tehisintellekti gigatehase majutuslepingu suhtes kohaldatakse liidu õigust ning käesoleva määruse või muude liidu õigusaktidega reguleerimata küsimustes selle liikmesriigi õigust, kus majutav üksus on asutatud. Tehisintellekti gigatehase majutusleping:

    a) sätestab üksikasjalikult tehisintellekti gigatehase omandisuhete ja juhtimisstruktuuri;

    b) sisaldab sätteid, mis tagavad liidu tõhusa järelevalve ja kontrolli tehisintellekti gigatehase üle, et kaitsta liidu strateegilisi varasid, huve, autonoomiat või julgeolekut;

    c) määrab kindlaks liidu, osalevate riikide ja tehisintellekti gigatehase konsortsiumi avaliku ja/või erasektori partnerite rahalised panused, sealhulgas vajaduse korral lõikes 8 osutatud tehisintellektigigatehasele tagatud pääsuaja ja selle kestuse;

    d) täpsustab vajaduse korral muud liidu huvid, mis tulenevad liidu investeeringutest, mida reguleerivad tehisintellekti gigatehase konsortsiumi ja programmi „InvestEU“ vahelised konkreetsed investeerimislepingud;

    e) sätestab liitu mittekuuluvate tehisintellekti gigatehase kasutajate kõlblikkuse tingimused; need peavad vastama samadele tingimustele kui lõikes 2 määratud kõlblikkuse tingimused;

f) sätestab üksikasjalikult liidu kasutajate pääsutingimused ja tehisintellekti gigatehase teenuste pääsuaja arvestamise korra;

g) kehtestab ühisettevõtte kasutajatele tehisintellekti gigatehase käitamisel pakutava teenuse kvaliteedi tehisintellekti gigatehase majutuslepingus sisalduvas teenusetasemeleppes sätestatu kohaselt;

h) sätestab tehisintellekti gigatehase andmete ja andmetöötlustaristu omandamise, käitamise ja kasutamise korra, sealhulgas vajaduse korral nõuded avalikust sektorist pärit kasutajatele; kui tehisintellekti gigatehase konsortsium hõlmab ühte või mitut tehnoloogiataristu tarnijat, peab tehisintellekti gigatehase majutusleping sisaldama tõhustatud huvide konflikti vältimise norme seoses nende tarnijatega;

i) sätestab lõikes 7 osutatud omandiõiguse ülemineku tingimused, kui see on asjakohane;

j) määrab vastavalt vajadusele kindlaks omandiõiguse või eelnevalt kokkulepitud garanteeritud ostetud pääsuaja pikendamise tingimused ning vajaduse korral tehisintellekti gigatehase tegevuse lõpetamise tingimused;

k) määrab vastutuse tehisintellekti gigatehase käitamisel, kui see on asjakohane;

l) sätestab tehisintellekti gigatehast majutava üksuse kohustuse esitada igal aasta 31. jaanuariks juhatusele auditiaruanne ja andmed liidu pääsuaja kasutamise kohta eelmisel eelarveaastal;

m) sisaldab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 272 tähenduses vahekohtuklauslit, millega antakse jurisdiktsioon kõigi majutuslepingus käsitletavate teemade üle Euroopa Liidu Kohtule.

13. Tehisintellekti gigatehase koosseisu kuulub avalik juhtorgan, milles on esindatud komisjon ja osalevad riigid, mis kõnealusele tehisintellekti gigatehasele avaliku sektori rahastust pakuvad. Ilma et see piiraks tehisintellekti gigatehase konsortsiumi juhtimis- ja tegevusautonoomiat ning et tagada kooskõla avaliku sektori rahastuse aluseks olevate avaliku huvi eesmärkidega, peavad järgmised küsimused saama määratud avalikult juhtorganilt sõnaselge eelneva heakskiidu:

a) kõik kavandatavad pääsulepingud kolmandate riikide üksustega, mis võivad tekitada muret seoses liidu strateegiliste varade, huvide, autonoomia või julgeolekuga;

b) olulised muudatused õiguslikus ja finantsstruktuuris või kontrollis, mis mõjutavad liidu või osalevate riikide huve, näiteks tehisintellekti gigatehase lõpliku omandiõiguse või kontrollisuhte muutumine, elutähtsate varade ümberpaigutamine väljapoole liitu või olulised finantsilise ümberkorraldamise otsused;

c) märkimisväärne muudatus tehisintellekti gigatehase strateegilises eesmärgis.

14. Pärast osalemiskutset valib ühisettevõtte juhatus tehisintellekti gigatehase konsortsiumi õiglase ja läbipaistva protsessi käigus, mida toetab sõltumatute ekspertide komisjon ja juhatuse poolt hindamiseks määratud akrediteeritud finantsasutus, võttes muu hulgas arvesse järgmisi kriteeriume:

a) tehniline hindamine:

1) ettepaneku eesmärgid ja tehniline kvaliteet;

2) tööplaani kvaliteet;

3) füüsilise, IT- ja võrgustiku taristu kvaliteet ***ja turvalisus***;

4) kestlikkus**,** energia**- *ja veekasutuse*** tõhusus;

5) konsortsiumi kogemus ja oskusteave sarnaste suuremahuliste rajatiste loomisel;

b) potentsiaalne mõju:

1) teenuse kvaliteet, sealhulgas turvalisus**,** usaldusväärsus ***ja kasutajakesksus***;

2) mõju Euroopa tehisintellekti ökosüsteemile***, sealhulgas geograafilisele tasakaalule ja liiduülese juurdepääsu laiendamisele***;

3) ELi lisaväärtus***, mis suurendab liidu tehnoloogilist suveräänsust ja mõjutab positiivselt liidu strateegilist autonoomiat***;

c) majanduslik teostatavus:

1) osalevate riikide ja tehisintellekti gigatehase konsortsiumi investeerimiskohustused;

1a) üksikasjalikud, usutavad ja kohustustel põhinevad prognoosid;

2) pakutud ärimudeli kvaliteet ja majanduslik elujõulisus (sh määratud akrediteeritud finantsasutuse läbiviidav hoolsuskohustuse audit);

d) mõju tööturule:

1) kõrgelt kvalifitseeritud ja mitmekesiste tehisintellektitalentide ligimeelitamine, arendamine ja hoidmine;

2) kvaliteetsete töökohtade loomine.

14a. Ühisettevõte esitab kord aastas aruande järgmise kohta:

a) andmetöötlustaristu võimsuse kasutamine Euroopa suurte tehisintellektimudelite arendamiseks;

b) välja töötatud uute algupäraste suurte tehisintellektimudelite arv;

c) kestlikkus, energia- ja veekasutuse tõhusus ning juurdepääs taastuvenergiale*.*

15. Kui konsortsiumi ei kuulu ühtegi tehnoloogiataristu tarnijat, valib tehisintellekti gigatehase konsortsium tehisintellekti gigatehase tarnijad õiglaste ja läbipaistvate hanketingimuste alusel, võttes arvesse üldisi süsteemi tingimusi ja eelkõige avaliku sektori kasutajate nõudeid, mis on esitatud liidu osalemiskutses ja mida on täpsusemalt kirjeldatud tehisintellekti gigatehase majutuslepingus. Valik tehakse õiglaste, avatud ja läbipaistvate kriteeriumide alusel ning tagab ka ELi lisaväärtuse ja võtab arvesse tarneahela turvalisust ja vastupanuvõimet. Valitud pakkujad peavad vastama lõikes 2 sätestatud kõlblikkuse tingimustele.

16. Ühisettevõte võib sõlmida raamlepinguid oluliste ja suure nõudlusega komponentide, näiteks tipptasemel tehisintellekti protsessorite tarnimiseks. Tehisintellekti gigatehaste konsortsiumid võivad oma hankes kasutada käesolevas lõikes osutatud raamlepinguid.

17. Ühisettevõte edendab liikmesriikide tasakaalustatud osalemist tehisintellekti gigatehaste ja kvanttehnoloogia pädevuskeskuste loomisel ja nendele juurdepääsul.“

26) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

27) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Ilma et see piiraks artikli 17 lõike 9 kohaldamist, peavad EuroHPC superarvuteid saama kasutada avaliku ja erasektori kasutajad. Neid (v.a tööstuslikud EuroHPC superarvutid) kasutatakse peamiselt avaliku sektori vahenditest rahastatavate programmide alla kuuluvateks teadusuuringuteks ja innovatsiooniks, avaliku sektori rakendusteks ning asjakohasel juhul VKEde erainnovatsiooniks.“

Lisa

Lisa muudetakse järgmiselt.

28) Lisa artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

29) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

„Liikmesriigi või programmidega „Euroopa horisont“ või „Digitaalne Euroopa“ assotsieerunud kolmanda riigi taotlus saada ühisettevõtte osaliseks tuleb esitada juhatusele. Kandidaatriigid esitavad kirjalikult nõustumise põhikirjaga ja muude ühisettevõtte toimimise suhtes kohaldatavate sätetega. Samuti esitavad kandidaadid ühisettevõttes osalemise soovi põhjenduse ning selgitavad, kuidas nende riiklik superandmetöötluse või kvanttehnoloogia strateegia on ühisettevõtte eesmärkidega kooskõlas. Juhatus võtab taotluse hindamisel arvesse taotleja olulisust ja võimalikku lisaväärtust ühisettevõtte missiooni ja eesmärkide täitmisel ning võib enne taotluse heakskiitmist küsida kandideerimisega seotud selgitusi.“

30) Lisa artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

31) lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt d:

d) kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm.“

32) Lisa artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

33) lisatakse järgmine lõige 3:

„3. Kvanttehnoloogia tegevussuuna jaoks nimetavad osalevad riigid oma kvanttehnoloogia valdkonna pädevate asutuste esindaja.“

34) Lisa artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

35) lisatakse järgmine lõige 5a:

„5a. Põhikirja artikli 7 lõikes 4a osutatud ülesannete täitmiseks ja iga tehisintellekti gigatehase osas jaotatakse osalevate riikide hääleõigus proportsionaalselt kulukohustustega kaetud rahalise ja mitterahalise panuse alusel, mille nad on andnud konkreetse

tehisintellekti gigatehase jaoks, kuni tehisintellekti gigatehase majutuslepingu lõpuni; mitterahalist panust võetakse arvesse ainult siis, kui selle on eelnevalt kinnitanud sõltumatu ekspert või audiitor.

Käesoleva lõike kohaldamisel võtab juhatus otsuseid vastu vähemalt 75 % häälteenamusega kõikidest häältest, mille hulka kuuluvad ka puuduvate liikmete hääled.“;

36) lõiget 6 muudetakse järgmiselt:

„6. Põhikirja artikli 7 lõigetes 5, 5a, 6 ja 7 osutatud ülesannete täitmisel teeb juhatus otsuseid kahes etapis.“.

37) Lisa artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

38) lisatakse järgmine lõige 4a:

„4a. Juhatus täidab järgmisi tehisintellekti gigatehastega seotud käesoleva määruse artiklis 12b osutatud ülesandeid:

a) arutab põhikirja artikli 18 lõikes 1 osutatud mitmeaastase strateegilise programmi tehisintellekti gigatehaste asutamisega seotud osa ja võtab selle vastu;

b) arutab seda osa aastasest tööprogrammist, mis on seotud tehisintellekti gigatehaste asutamisega ja tehisintellekti gigatehaste konsortsiumide valimisega ning asjaomaste kulude eelarvestusega, ja võtab selle vastu;

c) kiidab heaks osalemiskutsete avaldamise kooskõlas aastase tööprogrammiga;

d) kiidab heaks tehisintellekti gigatehaseid asutama ja käitama hakkavate tehisintellekti gigatehaste konsortsiumide valiku;

e) määrab liidu tehisintellekti gigatehastele pääsuaja tingimused;

f) kiidab heaks rahastamiseks valitud tehisintellekti gigatehase asutamisega seotud pakkumised;

g) kiidab heaks ühisettevõtte EuroHPC sõlmitud raamlepingud tehisintellekti gigatehaste oluliste ja suure nõudlusega komponentide tarnimiseks.“;

39) lisatakse järgmine lõige 5a:

!5a. Kvanttehnoloogia tegevussuuna suhtes kohaldatakse käesoleva põhikirja artikli 7 lõikes 5 sätestatut, välja arvatud kvantarvutite soetamise ja käitamisega seotud tegevus, mille suhtes kohaldatakse käesoleva põhikirja artikli 7 lõikes 4 sätestatut.“

40) Lisa artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

41) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

„Tööstuse ja teaduse nõuandekogu koosneb teadusuuringute ja innovatsiooni nõuanderühmast, taristu nõuanderühmast ning kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühmast.“;

42) lisatakse järgmine lõige 7:

„7. Vastavalt käesoleva põhikirja artikli 7 lõike 3 punktile k kuulub kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma kuni 12 liiget, kellest kuni kuus nimetavad erasektori liikmed vastavalt nende kohustustele ühisettevõttes ja kuni kuus liiget nimetab juhatus.“

43) Lisatakse järgmine artikkel 12a:

„Artikkel 12a

Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma toimimine

1. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma koosolekud toimuvad vähemalt kaks korda aastas.

2. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm võib vajaduse korral nimetada töörühmad, mille tegevuse üldise koordineerimise eest vastutab üks või mitu liiget.

3. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm valib omale esimehe.

4. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm võtab vastu oma kodukorra, mis hõlmab nõuanderühma esindavate koosseisu kuuluvate üksuste nimetamist ja nende nimetamise kestust.“

44) Lisatakse järgmine artikkel 14a:

„Artikkel 14a

Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühma ülesanded

1. Kvanttehnoloogia strateegia nõuanderühm:

a) koostab oma panuse põhikirja artiklis 20 osutatud mitmeaastase strateegilise programmi kvanttehnoloogiatega seotud tegevuse projekti ning vaatab selle korrapäraselt läbi vastavalt teaduse, tööstuse ja poliitilise nõudluse muutumisele;

b) korraldab avalikke konsultatsioone, kus saavad osaleda kõik kvanttehnoloogia valdkonnast huvitatud avaliku ja erasektori sidusrühmad, et teavitada neid mitmeaastase strateegilise programmi projektist ning seonduvatest konkreetse aasta tööprogrammis kavandatud tegevustest ning koguda nende kohta tagasisidet.

c) Lõikes 1 osutatud panus mitmeaastase strateegilise programmi projekti käsitleb:

d) kvanttehnoloogiate arendamise ja kasutuselevõtu ning nende Euroopa digitaalsesse ökosüsteemi integreerimise strateegilisi prioriteete teadusuuringute, innovatsiooni, rakendamise ja taristu valdkonnas, et toetada liidu vastupanuvõimet, tehnoloogilist suveräänsust ja strateegilist autonoomiat, võttes samal ajal arvesse selliste tehnoloogiate kahesuguse kasutuse potentsiaali;

e) võimalikku rahvusvahelist koostööd kvanttehnoloogiate valdkonnas, mis loob lisaväärtust ja on vastastikku huvipakkuv, tagades samal ajal kooskõla liidu väärtuste ja julgeolekuhuvidega;

f) koolituse, hariduse ja tööjõu arendamise prioriteete, et tegeleda tähtsaimate pädevustega ja oskuste nappusega kvanttehnoloogia valdkonnas, mis hõlmab teadlikkust julgeoleku seisukohast tundlikest rakendustest;

g) kvanttaristu omandamist, kasutuselevõttu ja käitamist, sealhulgas ühendamist ja liidendamist kõrgjõudlusega andmetöötluse taristu ja muu digitaristuga, nagu kvantkommunikatsioon ja kvanttaju;

h) meetmeid võimekuse suurendamiseks, koostalitlusvõime, standardimise ja turvalisuse tagamiseks kvanttehnoloogia valdkonnas, pöörates erilist tähelepanu kahesuguse kasutusega seotud riskidele ning liidu strateegiliste varade, huvide, autonoomsuse või julgeoleku kaitsele.“

45) Lisa artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

„Ühisettevõtte eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks. Alates 2025. aasta jaanuarist ei tohi vähemalt 20 % ülejäänud aastate kumulatiivsest eelarvest olla kaetud aastaste osamaksetega.“

Artikkel 40

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*